

วารสารช่างศิลป์

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑๖ ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ชื่อผลงาน ชื่อจริง “ความไม่มีสาระ” ชื่อเล่น “สมมุติว่าฉันเป็นหมา” ขนาด 100 x 70 เซนติเมตร

โดย อาจารย์ศันสนีย์ รุ่งเรืองสาคร

บรรณาธิการแถลง

ยินดีต้อนรับผู้อุปถัมภ์ทุกท่านสู่วิทยาลัยช่างศิลป์และร่วมประชุมผู้อุปถัมภ์ประจำปี๒๕๔๙ ครับ และขอแสดงความยินดีกับนักเรียน นักศึกษาทุกคนในความสำเร็จด้วยความมานะ พากเพียรจนสามารถได้รับคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับ ปวช. และ ศ.ปวส. ขอให้ตั้งใจศึกษาศิลปะที่เรารัก และภาคภูมิใจว่าพวกเรา ณ ที่นี้ ได้เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาศิลปะชั้นแนวหน้าของประเทศ นามวิทยาลัยช่างศิลป์ สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

เทศกาลมหาสงกรานต์วันขึ้นปีใหม่ของไทย และประเทศในอุษาคเนย์ หลายคนกลับบ้านไปรดน้ำขอพรจากญาติผู้ใหญ่ บุคคลที่เคารพ พบเพื่อนที่จากกันมานาน

เทศกาลการเคลื่อนย้าย “สงกรานต์” ดวงอาทิตย์เคลื่อนย้ายจากราศีมีน สู่อาศีเมษ เทศกาลแห่งการเคลื่อนย้ายจากสถานศึกษาหนึ่งสู่สถาบันการศึกษาที่สูงขึ้น

ฝนตกลงมาบ้างแล้วคลายความร้อนลงไปได้มากทีเดียว ฝนเป็นलगแห่งการเจริญเติบโตของพืชพันธุ์ ขอให้นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์เติบโตเป็นพืชพันธุ์ต้นไม้ศิลปะที่แข็งแรง มั่นคง เหนือสิ่งอื่นใดคือการเป็นคนดีของสังคม คนดีของผู้อุปถัมภ์ และครูอาจารย์ครับ

นางพงศ์ กู้แร่

บรรณาธิการ

คณะทำงานวารสารช่างศิลป์

คณะทำงานที่ปรึกษา

ผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลป์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลป์ฝ่ายบริหาร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลป์ฝ่ายวิชาการ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลป์ฝ่ายกิจการนักศึกษา

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลป์ฝ่ายวิจัยและวางแผน

ขอขอบคุณ

อ. สุวัฒน์นา พรหมศิริ

อ. ศันสนีย์ รุ่งเรืองสาร

ผู้จัดทำ

อ. นางพงศ์ กู้แร่

อ. ปพนพัทธ์ ศรีพุกษชาติ

อ. อรนุช อารีย์พงศา

อ. ทรงสกุล รักปทุม

อ. วลัยลักษณ์ นัคราเรือง

อ. เมตตา สุวรรณศรี

อ. เสกสรรค์ ขวัญศรี

อ. ธนสาร พัฒนสุขธิชลกุล

.....
 รายชื่อคณะกรรมการ สมาคมผู้ปกครองและครูวิทยาลัยช่างศิลป์

ชุดที่ 7 (พ.ศ.2547 - 2549)

ดร.ประเสริฐ ลิ้มประเสริฐ	นายกสมาคม
นางสาวพัชรี ผลานุรักษ์	อุปนายกสมาคม
นายชินาวุฒ พร้อมทอง	อุปนายกสมาคม
นายอภิชัย ขำนาถกิจมงคล	อุปนายกสมาคม
นางสุวัฒนา พรหมศิริ	เลขาธิการสมาคม
นางรัชดาภรณ์ ศรีพฤษชาติ	ผู้ช่วยเลขาธิการสมาคม
นายอภิชาติ มุกดาประกร	เหรัญญิก
นายประเวทย์ นุทพิเรนทร์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
นางสาวเพิ่มบุญ สาลีนาค	นายทะเบียน
นางอภิวัลย์ อาตม์บริรักษ์	ปฏิคม
นายวิชัย ชาญญาศิริ	ผู้ช่วยปฏิคม
นางสาวมาณี เกียรติกุลวัฒนา	ผู้ช่วยปฏิคม
นายสาคร โสภา	ภัณฑารักษ์
นายณภพศักดิ์ กู้แร่	สาราณียากร
นายปพนพัทธ์ ศรีพฤษชาติ	ผู้ช่วยสาราณียากร
นางอุทุมพร โพธิ์รักษา	ประชาสัมพันธ์
นางยุพดี สิริรัชต์กุล	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
นายสมนึก เมธาวี	กรรมการกลาง
นายเจริญ เรื่องทิพย์	กรรมการกลาง
นางรัชณี กิรติไพบูลย์	กรรมการกลาง
นางสาวสุพร แก้วกล้าหาญ	กรรมการกลาง

รายชื่อคณะกรรมการผู้ช่วยบริหาร สมาคมผู้ปกครองและครูวิทยาลัยช่างศิลป์

นางรัชณี ชอเชวี	ผู้ช่วยเลขาธิการสมาคม
นางประภา กล่อมมานพ	ผู้ช่วยนายทะเบียน
นางจิตติมา บัวมาศ	ผู้ช่วยสาราณียากร
นางทิพาพร ขวัญแก้ว	ผู้ช่วยกรรมการกลาง
นายบุญเลิศ สกลภักดิ์	ผู้ช่วยกรรมการกลาง
นายเดชา สายสมบุญ	สมาคมผู้ปกครองและครูวิทยาลัยช่างศิลป์

..... **ความไม่มีสาระ แต่เปี่ยมด้วยสาระ** **ของ อ.ศันสนีย์ รุ่งเรืองสาคร**

แนะนำโดย นภพงค์ กู้แร่

ศิลปินหญิงในบ้านเรามีจำนวนไม่มากนักด้วยเหตุอันใดไม่ทราบ แต่ในจำนวนไม่มากนักนี้ แน่แน่นอนว่าจะต้องมีชื่อศิลปินหญิงนาม ศันสนีย์ รุ่งเรืองสาคร อยู่ด้วยอย่างแน่นอน

อาจารย์ศันสนีย์ รุ่งเรืองสาคร เป็นอาจารย์ประจำหมวดวิชาองค์ประกอบศิลป์ที่วิทยาลัยช่างศิลปภาคภูมิใจในความ

สามารถทางด้านศิลปะของเธอ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโทจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้วยเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จึงเป็นที่รักใคร่ต่อเพื่อน ครูอาจารย์ตลอดจน นักเรียน นักศึกษาที่เธอสอน

รางวัลจากการประกวดศิลปกรรมในประเทศหลายครั้งการันตีความสามารถทางด้านศิลปะของเธอได้ดีกว่าคำโฆษณาใดๆ

- รางวัลเกียรติคุณเหรียญทองแดง ประเภทภาพพิมพ์ การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๙
- รางวัลชนะเลิศศิลปกรรม ศิลปกรรมร่วมสมัยของธนาคารกสิกรไทย
- รางวัลชมเชยการประกวดการเขียนภาพประกอบนิทานเด็กของมูลนิธิเด็ก เรื่อง ไล่เดือนน้อย
- รางวัลประกาศเกียรติคุณการแสดงศิลปกรรมยอดเยี่ยมแห่งประเทศไทย โดยกลุ่ม บริษัทฟิลลิปมอริส ครั้งที่ ๖
- รางวัลดีเด่นการประกวดศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ ๑๓ ภายใต้หัวข้อ “สีสันแห่งภูมิปัญญาไทย”
- รางวัลเกียรติคุณเหรียญเงิน ศิลป์ พีระศรี ศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ ๑๓
- รางวัลดีเด่นอันดับที่ 1 ศิลปกรรมร่วมสมัย SVOA ครั้งที่ ๒ รางวัลพิเศษการแสดงศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ ๗
- รางวัลสนับสนุนศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ ๑๒
- รางวัลดีเด่นการแสดงศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ ๘

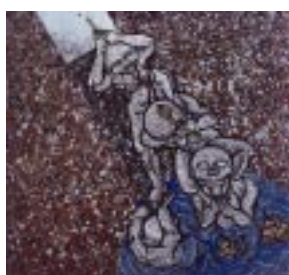

ผลงานศิลปกรรมของ อ.ศันสนีย์ แสดงออกด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม หรือที่เรารู้จักกันในเทคนิคซิลค์สกรีน ภาพเขียนของเธอดูเรียบง่ายคล้ายภาพศิลปะเด็ก มุมมองแปลกตา และสีสดใส หากแฝงด้วยความหมายที่ลึกซึ้งเกินวัย

อ.ศันสนีย์ แสดงออกถึงแนวความคิดทางศิลปะด้วยเรื่องราวเสียดสีประชดประชันสังคม แนวคิดที่เป็นปรัชญา ผ่านมุมมองและความคิดของศิลปินเอง เธอเอาเอาสุภาภิตที่คุ้นชิน มาเปรียบเทียบ และต่อเติมถ้อยคำได้อย่างไม่เคอะเขิน ใครได้ชมผลงานของ อ.ศันสนีย์ แล้ว จะรู้สึกอึ้ง และผ่อนคลาย คล้อยตามไปกับความคิดของเธอ

.....
 เธอเล่าให้ผมฟังว่าเธอทำงานศิลปะทุกวัน เธอเย็บปักถักร้อย เธอเขียนการ์ตูน เธอเขียนรูป เธอซื้อจักรเย็บผ้าเพื่อสร้างงานศิลปะมอบให้แก่ตัวเอง ชีวิตของเธอเสพ และสร้างสรรค์ศิลปะอยู่ตลอดเวลา

ความหลงรักในศิลปะหล่อหลอมรวมเป็นตัวตน อ.ศันสนีย์ การดำรงชีวิตของเธอดูคล้ายงานศิลปะ ชีวิตที่เรียบง่าย ผ่อนคลาย กลายเป็นงานศิลปะชิ้นสำคัญของเธอ ก็คงจะไม่ได้กล่าวเกินจริง ผลงานของเธอคงเป็นประจักษ์มากเกินกว่าคำพูดใด ไม่จำเป็นต้องโฆษณายกย่องตนหากเมื่อคำตอบอยู่ที่ตัวผลงานของเธอเอง

อ.ศันสนีย์ กล่าวในงานแสดงเดี่ยว ผลงานศิลปะ เมื่อต้นปี ๒๕๔๘ ว่า “จะว่าไปแล้ว คนเราไม่ว่าจะเป็นเวลาทำงานตึงเครียด จริงจัง หรือเวลาพักผ่อนหย่อนใจ ดูๆ ไปมันก็ไม่ค่อยมีสาระสักเท่าไร แต่อย่างไรก็ต้องทำงานเพราะชีวิตยังดำเนินอยู่ เราๆ ท่านๆ ก็ต้องเดินกันต่อไปจนกว่าจะพบคำตอบที่เป็นสาระในชีวิตกันสักวัน”

สิ่งใดในโลกใบนี้ที่มีสาระเป็นแก่นสารที่แท้จริง ค่าของคนอยู่ที่คำพูด หรือการกระทำกระนั้นหรือ ใครตอบได้ ความไม่มีสาระ คือสาระที่แท้จริงเป็นคำตอบในงานศิลปะของ อ.ศันสนีย์

“ข้าพเจ้าเป็นคนธรรมดาที่รักศิลปะ เป็นนักศึกษาศิลปะ เป็นอาจารย์ศิลปะและเป็นคนทำงานศิลปะ ทุกๆ วันก็ยังทำงานศิลปะ และหากยังไม่ตายคงได้สร้างผลงานต่อเนื่องไปจนกว่าลมหายใจหมดสิ้น”

ความเข้าใจในชีวิตเกินวัย และความหลงใหลในศิลปะของเธอนี้เอง ทำให้เธอดำรงชีวิตในโลกใบนี้ได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จ เกินคนในวัยเดียวกัน

ข่าวกิจกรรม

วันที่ ๑๑ - ๒๙ มกราคม ๒๕๔๙
อ.เมตตา สุวรรณศร อ.พัชรินทร์ อนวัชประยูร และ
อ.สุทธาสินี สุอุดมโช แสดงผลงานศิลปกรรม IN MY
MIND ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถ.เจ้าฟ้า
โดยมี พลเอกเชษฐา ฐานะจาโร เป็นประธานพิธีเปิด
นิทรรศการในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๙

วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ คณาจารย์ ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา ร่วมกันจัด
กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ แก่เด็ก ๆ บริเวณใกล้เคียงในเขตลาดกระบัง ที่วิทยาลัยช่างศิลป์ มี
กิจกรรมบนเวที การเล่นเกมต่าง ๆ ณ บริเวณลานดนตรี อาหารและของขวัญแจกเด็กที่มาร่วม
กิจกรรมมากมาย การประกวดภาพเขียนระดับ ประถม และมัธยม ณ อาคาร ๑ ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้
มีหลายหน่วยงานให้การสนับสนุนกิจกรรม อาทิ สมาคมผู้ประกอบการและครูวิทยาลัยช่างศิลป์ กิจกรรม
สหกรณ์วิทยาลัย แม่ค้าโรงอาหารวิทยาลัย และชุมชนหลวงพรต ท่านเลี่ยม เป็นต้น

วันที่ ๑๖ - ๒๓ มกราคม พ.ศ.
๒๕๔๙ นักศึกษาวิชาเอก และโท
สาขาจิตรกรรม ระดับศ.ปวส.ชั้นปีที่ ๒
จำนวน ๓๐ คน ไปเขียนภาพทิว
ทัศน์ทางทะเล ณ จังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ โดยการควบคุมของอาจารย์ วิฑูรย์ ไชยดี เป็นหัวหน้า

วันที่ ๑ - ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙
วิทยาลัยช่างศิลป์จัดกิจกรรม กีฬา
ต้านภัยยาเสพติด เป็นเวลา ๒ วัน โดย
ความร่วมมือของอาจารย์หลายฝ่าย
และนักเรียน นักศึกษาร่วมกิจกรรม

สร้างความสามัคคี ภายในวิทยาลัย

.....
วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ได้ร่วมรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานงานเฉลิมพระเกียรติในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ อำเภอกอฉก จังหวัดสมุทรสงคราม วิทยาลัยช่างศิลป์ได้ร่วมจัดนิทรรศการผลงานนักเรียนที่เข้าฝึกอบรมโครงการสืบทอดศิลปวัฒนธรรม สาขาช่างศิลป์หมู่

วันที่ ๖ - ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ นักศึกษา ระดับ ปวช.ชั้นปีที่ ๓ ไปเขียนภาพทิวทัศน์ทางทะเล ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการควบคุมของอาจารย์ศรัณย์ โรจนพนัส เป็นหัวหน้า

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๙ นิทรรศการภาพทิวทัศน์ SEASCAPE - LANDSCAPE ครั้งที่ ๓ ของนักเรียน นักศึกษา ชั้นปีที่ ๒, ๓ และ ๕ จัดโดยหมวดวิชาจิตรกรรม และหมวดวิชาวาดเส้น ณ ห้องนิทรรศการหมวดวิชาจิตรกรรม อาคารจิตรกรรม นิทรรศการเปิดให้ชมทุกวัน

วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ประชุมครูวิทยาลัยช่างศิลป์ ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม อาคารโรงอาหาร เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.

วันที่ ๑๓ - ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ วิทยาลัยช่างศิลป์ เปิดรับสมัครสอบคัดเลือก นักเรียน นักศึกษา เข้าศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยทำการสอบคัดเลือกในวันที่ ๒๑ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙

วันที่ ๒๙ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ วิทยาลัยช่างศิลป์ จัดโครงการฝึกอบรมศิลปะการทำหนังสือทำมือ การทำผ้าบาติก และสวนถาด เพื่อต่อต้านยาเสพติด สำหรับเยาวชน อายุ ๑๐ - ๑๓ ปี ในเขตลาดกระบัง

.....
วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๙ วิทยาลัยช่างศิลป์ รับสมัคร
ฝักรบมศิลป์สำหรับบุคคลภายนอก รุ่นที่ ๒๗ ประจำปี ๒๕๔๙ วิชาที่เปิดสอนคือ จิตรกรรมสีน้ำ
สีน้ำมัน และสีชอล์ค จิตรกรรมไทย เครื่องเคลือบดินเผา ภาพพิมพ์แกะไม้ และลายรดน้ำ

วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ประชุมครูวิทยาลัยช่างศิลป์ ณ ห้องประชุม อาคารโรงอาหาร เวลา
๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.

ขอแสดงความยินดีกับอาจารย์ปรีกมล เขียววานิช ได้รับพิจารณาคัดเลือกผลงานให้เป็นผู้ได้รับทุน
สร้างสรรค์ศิลปกรรมศิลป์ พีระศรี ประจำปี ๒๕๔๙ ซึ่งได้ประกาศผลการคัดเลือก ณ วันที่ ๒๔
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ที่ผ่านมา

วันที่ ๓ - ๕ เมษายน ๒๕๔๙ วิทยาลัยช่างศิลป์ จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ สำหรับบุคลากร
ของวิทยาลัย เรื่อง “ทิศทาง และวิสัยทัศน์ ของวิทยาลัยช่างศิลป์ ในสถานะสถาบันศิลปะ ใน
ทศวรรษใหม่” ณ ห้องประชุม ๓ โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ คือ อ.ธงชัย รักปทุม อ.สมศักดิ์
เขาวรรณดาพงศ์ และ รศ.ปริญญา ตันติสุข

คำสารภาพของรุ่นพี่

โดย สุวัฒน์นา พรหมศิริ

ติด ติด ติด ติด ... ติดอีกแล้ว ผมติด 0 ผมติด มส. คราวนี้ 5 ข เลย !
คร่ำบ... ผมติด 5 ข แล้วครับ รู้สึกแย่มาก

เรื่องที่ผมจะเล่าให้ฟังต่อไปนี้เป็นเรื่องจริง ที่กระทบต่อความรู้สึกของผมอย่างรุนแรง มีผลต่อชีวิตและอนาคตของผม อย่างน้อยก็ทำให้ผมต้องมาเรียนวิชานี้ใหม่และมานั่งสอบอยู่ตอนนี้ ใกล้เคียงครับ

ที่ผมติด 5 ข ก็เพราะตัวผมเองนั่นแหละ... โทษใครไม่ได้

ทำไม...รี

ก็ตอนที่ผมอยู่ชั้น ปวส. 1 หรือ ที่เขาเรียกกันว่าปี 4 นั่นแหละครับ ผมได้เข้ามาเรียนที่นี่ใหม่ๆ รู้สึกว่ามีอิสระมาก ผมไม่ค่อยจะสนใจเรียนเท่าไร ผมมัวแต่หนีไปเที่ยวหรือกินเหล้ากับเพื่อน ในตอนนั้นผมรู้สึกสนุกสนานกันมาก เข้ามาเรียน ตอนบ่ายก็กลับไปกินเหล้ากับที่หอเพื่อนมั่ง หอรุ่นพี่มั่ง โดดเรียน หนีไปเที่ยวกันมั่ง ในขณะที่ผมมีปัญหาเรื่องเงินอยู่บ้าง แต่ผมก็ยังไม่วายที่จะต้องหาเงินมากินเหล้า และไปเที่ยวกับเพื่อนๆ อีก จึงทำให้บางอาทิตย์ผมมาเรียนไม่ครบทุกวัน เพราะบางวันผมค่อนข้างเมาจึงเรียนไม่ค่อยรู้เรื่อง บางวันเมาจนมาเรียนไม่ไหว บางวันไม่เมาหรอก แต่.. ไม่มีเงินมาเรียน เพราะเงินหมดไปกับการกินเหล้าและไปเที่ยว วิชาที่ผมติด 0 ติด มส. ส่วนมากก็เป็นวิชาที่ผมไม่ได้มาเรียนนั่นแหละ

ยิ่งผมเป็นคนติดเพื่อนอีก ยิ่งไปกันใหญ่เลยทีนี้ ซึ่งตอนท้ายๆ ภาคเรียนผมก็มาเริ่มคิดได้ แต่... มันก็สายเกินไปเสียแล้ว บางวิชา ก็ได้ มส. บางวิชาก็ได้ 0 ผมติดเกิน 3 ตัวก็เลยต้องอยู่ 5 ข ซึ่งตอนนั้นผมรู้สึกว่าตัวเองแย่มากจริงๆ แล้วก็รู้สึกทรมานใจอย่างมากที่ตัวเองสอบตก แต่เพื่อนบางคนไม่ตก ทำให้ผมเริ่มเข้าใจชีวิตและความจริงมากขึ้น ผมโทษใครไม่ได้ ผมต้องโทษตัวเองนั่นแหละ เพราะทุกอย่างที่เกิดขึ้นนั้น ผมทำด้วยตัวของผมเอง พ่อแม่ให้ผมมาเรียนหนังสือ พ่อแม่เชื่อใจและไว้วางใจผม แต่ผมไม่รับผิดชอบ ผมผิดเองครับ ผมผิดไปแล้ว

ผมเริ่มตั้งสติ คิดถึงพ่อแม่ คิดถึงตัวเอง คิดถึงอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร ตอนนี้ผมต้องมาเรียนซ้ำ เรียนซ่อม ในขณะที่เพื่อนเที่ยวเพื่อนกินเหล้าของผมเค้าได้เรียนต่อ บางคนก็เริ่มหางานทำ ตั้งแต่นั้นมาผมได้แต่คิดว่า “ไม่ได้แล้ว เรามัวแต่ติดเพื่อน กินเหล้า เที่ยว เราไม่เข้าเรียนทำให้เราสอบตก เราจะไม่ติดเพื่อนอีกแล้ว ไม่สอบตกอีก เราต้องตั้งใจเรียน และทำวันข้างหน้าให้ดีที่สุด” ผมเริ่มทำตัวใหม่ ตั้งใจเรียนมากขึ้น ผมขยันขึ้น ถ้าไม่ใช่เรื่องสำคัญ

.....
 จริงๆ หรือไม่สบาย ผมก็จะพยายามไม่ขาดเรียนเลย ทำให้ผมเรียนดีขึ้น ผมเข้าใจเนื้อหา
 ต่างๆ มากขึ้น

เหตุการณ์ครั้งนั้น (2 ปีที่ผ่านมาช่วงผมอยู่ ปี 4-5) มันจะผ่านไปเร็วเท่าไร ช้าเท่าไร จะ
 นานเท่าไร มันฝังใจผม และ มันจะติดตัวติดใจผมไปจนวันตาย

ขอบคุณครับอาจารย์ ขอบคุณจริงๆ ที่เปิดโอกาสให้ผมได้เขียนระบายความรู้สึกในการสอบ
 ครั้งนี้

ข้อความทั้งหมดที่อ่านมานี้ เป็นข้อเขียนในกระดาษคำตอบของนักศึกษาชั้น ปี 5 ข วิชา
 เอกภาพพิมพ์ (ขอสงวนนาม) ในวิชาภาษาไทย ชั้น ศ. ปวส.1 (ปี 4) ซึ่งเป็นวิชาที่
 นักศึกษาคนนี้ต้องเรียนใหม่ ถ้านักศึกษาคนนี้ทราบว่ารุ่นน้องได้มีโอกาสอ่านข้อเขียนระบาย
 ความรู้สึกของเขา เขาคงจะบอกน้องๆ ต่อไปอีกว่า “พี่ผิดพลาดไปแล้วน้องเอ๋ย อย่าทำผิด
 พลาดอย่างพี่นะ” เพราะ ทั้ง ตัวพี่เอง พ่อ แม่ แม้กระทั่งอาจารย์ ก็ไม่มีใครต้องการให้น้อง
 ผิดพลาดเช่นพี่

สำหรับครูเมื่อตรวจสอบฉบับนี้แล้ว รู้สึกดีใจ ดีใจอะไร ดีใจที่ลูกศิษย์สอบตก ดีใจที่
 ลูกศิษย์ต้องเรียนซ้ำ อย่างนั้นหรือ ?

- คำตอบ คือ ไม่ใช่
- แล้วครูดีใจอะไรละ
- ดีใจที่ได้ทราบปัญหาของศิษย์ เพื่อจะได้ช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส
- ดีใจที่ศิษย์คิดได้
- ดีใจที่ศิษย์แก้ปัญหาได้ถูกต้อง
- ดีใจที่ศิษย์มีความพยายาม และเริ่มต้นใหม่
- ดีใจที่ศิษย์เข้าใจเนื้อหาที่เรียน
- ดีใจที่ได้เห็นพัฒนาการในการเรียนวิชาภาษาไทยของศิษย์คนนี้
- และดีใจที่ศิษย์เอาชนะตัวเองได้

ครูขอให้เธอสู้ สู้ สู้ต่อไป เพื่อความสำเร็จและอนาคตของเธอเอง อันจะนำมาซึ่ง
 ความภาคภูมิใจของพ่อ แม่ ญาติ พี่ น้อง รวมทั้งครูด้วยนะ และครูขอเป็นกำลังใจให้เธออีก
 คนนะคะ

.....

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ “จิตรกรรมรักสีเวียดนาม” กับ อาจารย์ ฎุ ติ ฮุย มหาวิทยาลัยเว ประเทศเวียดนาม

ณ วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี ๑ - ๙ มีนาคม ๒๕๕๙

โดย อ.สนั่น รัตนะ

ชาวเวียดนามรู้จักการนำยางรักมาใช้ในงานประดับตกแต่งต่างๆ มาอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๑๕๐๐ ปี ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๔ จนถึงปัจจุบัน โดยได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีน และได้สืบทอดเทคนิควิธีการและพัฒนารูปแบบมาเป็นของตนเอง ตั้งแต่แบบประเพณีจนถึงผลงานจิตรกรรมร่วมสมัย มีศิลปินสร้างสรรค์ผลงานและนำออกเผยแพร่ในทรรศการออกไปทั่วโลก มีแหล่งสะสมศิลปะแขนงนี้ที่ประเทศญี่ปุ่น และฝรั่งเศส

การใช้ยางรักในประเทศแถบเอเชีย

ในทวีปเอเชียมีประเทศต่างๆ ที่นิยมใช้ยางรักเข้ามามีบทบาทในการตกแต่ง สร้างสรรค์ผลงานที่ปรากฏหลักฐานได้แก่ จีน ญี่ปุ่น ไทย เวียดนาม เกาหลี พม่า ลาว กัมพูชา อินเดีย และอินโดนีเซีย เป็นต้น มีการนำยางรักไปใช้ในงานต่างๆ เช่น ทาเคลือบภาชนะไม้ให้รั้ว ทาพื้นปิดทองคำเปลว งานประดับตกแต่งลายรดน้ำ ประดับมุก ประดับกระจก ทาเคลือบเงาเฟอร์นิเจอร์ หรือสิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรม ผสมสีฝุ่นเขียนระบายและทาเคลือบภาพ ใช้เป็นส่วนผสมในงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์น้ำยาเคลือบเงา เช่นวานิช เป็นต้น

สำหรับในประเทศเวียดนาม มีการนำยางรักไปใช้อย่างแพร่หลาย แบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ๆ ได้ดังนี้

๑. ใช้ทาเคลือบเฟอร์นิเจอร์ สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน เช่น ตู้ เก้าอี้ โต๊ะ เติง เป็นต้น
๒. เขียนระบายประดับตกแต่งอาคารเป็นภาพหรือลวดลายและทาเคลือบผิววัสดุไม้ทุกส่วนของอาคาร
๓. ทาเคลือบประติมากรรมและผลิตภัณฑ์หัตถกรรม
๔. ทาเคลือบศพ (มัมมี่) ให้คงสภาพ (รู้จักใช้กันมาตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๕ ถึงปัจจุบัน)

ทั้งนี้หัวใจสำคัญของงานที่มีทั้งหมดอยู่ที่ยางรักซึ่งจะมีอยู่ ๒ แบบ คือ ยางรักใส และยางรักสีดำ ซึ่งได้มาจากยางรักชนิดเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันที่กรรมวิธี ตั้งแต่การเก็บรักษายางรักที่ออกจากป่า โดยจะต้องเก็บใส่ภาชนะเครื่องเคลือบดินเผา หรือภาชนะพลาสติก เพื่อให้ยางรักคงคุณภาพนำมาผ่านกรรมวิธี ผสมกับยางสน และกวนติดต่อกันนาน ๔ ชั่วโมง และวางพักไว้นาน ๒ สัปดาห์ จะได้ยางรักใส ใช้ผสมสีฝุ่นเขียนภาพจิตรกรรม และทาเคลือบผิววัสดุต่างๆ ให้เป็นมันวาว ส่วนยางรักสีดำจะได้จากการกวนยางรักด้วยโลหะทุกชนิดเพื่อให้ยางรักทำปฏิกิริยากับโลหะแล้วเปลี่ยนสีเป็นสีดำ

เทคนิคการเตรียมพื้น

อุปกรณ์การเตรียมพื้นเขียนภาพจิตรกรรมประกอบด้วยไม้กระดานหนาประมาณ ๑๐ มิลลิเมตร หรือตามขนาดต้องการ ผ้าขาวบาง ยางรักดิบ ผงขี้เลื่อยละเอียด ดินสอพอง ไม้พาย ผสมสมุก แปรงทายางรัก น้ำมันสน กระจกทราย และพื้นวัสดุรองรับการผสมสมุก

เอาผงขี้เลื่อยบดละเอียดหรือดินสอพองผสมน้ำเล็กน้อยพหามาผสมกับยางรักดิบตีผสมให้เข้ากัน ใ้ไว้อุดร่องรอยผิวไม้ให้รอบทุกด้าน ทิ้งไว้ให้แห้งประมาณ ๘ ชั่วโมง แล้วขัดให้เรียบด้วยกระจกทรายแบบขัดแห้ง เอาสมุกอ่อน (ดินสอพองผสมยางรัก) ใ้ไว้วาดานด้านหน้าตามลายไม้ ๑ ชั้น แล้วปูผ้าขาวบางโดยใช้ยางรักดิบทาเคลือบผิวผ้าขาวบาง โดยทายางรักออกจากศูนย์กลางกระดาน ออกไปทั้งสี่ด้าน และออกไปหามุมทั้งสี่ ดึงผ้าให้ตึงและเรียบสนิท ทิ้งไว้ให้แห้งประมาณ ๑ วัน จึงใช้ผ้าขาวบางปูทับด้านหลังด้วยสมุกตามกรรมวิธีเดิมและพับเก็บขอบของผ้าทั้งสี่ด้านให้เรียบร้อย ทิ้งไว้ให้แห้งอีก ๑ วัน ต่อจากนั้น ใ้ไว้วาดานอีก ๓ ชั้น แต่ละชั้นจะต้องรอให้แห้งสนิทชั้นละ ๑ วัน แล้ววัดปรับผิวหน้าให้เรียบด้วยกระจกทราย ทารักใส่ทับอีก ๓ ชั้น โดยแต่ละชั้นจะต้องรอให้แห้งสนิท ขัดผิวให้เรียบจึงจะทายางรักสีดำชั้นสุดท้ายพร้อมที่จะนำไปใช้งานได้ โดยจะต้องรอให้ กระดานแห้งสนิทประมาณ ๖ เดือน

วิธีการผสมสี

ใช้สีฝุ่นตีผสมกับยางรักใสด้วยเกรียง ผสมสีที่ทำจากเขาควาย หรือกระดูกสัตว์ ควรหลีกเลี่ยง เกรียงผสมสีที่เป็นโลหะ เพราะจะทำให้ยางรักกลายเป็นสีดำ สีต่างๆ ที่ผสมกับยางรักใสจะได้เป็น สีที่มีความหม่นเล็กน้อยเนื่องจากยางรักใสเป็นสีน้ำตาล มีคุณสมบัติเหนียวหนืดๆ ห่อกระจกไซ หรือกระจกลอกกลายเป็นกรวยๆ สำหรับบิบใช้ทีละน้อยและเก็บรักษาไม่ให้สีแห้งเร็ว วิธีการเขียน ระบายแบบเดียวกันกับการเขียนสีน้ำมัน ถ้าหากสีเหนียวสามารถผสมกับน้ำมันสนได้แต่จะทำให้สี นั้นด้านๆ ไม่เป็นมันเงา

การเขียนระบายสี

วิธีการเขียนสามารถปรับประยุกต์ได้หลายวิธีเพื่อให้เข้ากับรูปแบบของงาน ทั้งการเขียนเป็นเส้น ระบายทึบ ระบายให้เห็นรอยแปร่ง หรือการสร้างพื้นผิวต่างๆ โดยการร่างแบบลงบนกระดานตาม ภาพร่างแล้วใช้ยางรักใสเขียนตัดเส้นรอบนอกของภาพที่ต้องการให้เป็นน้ำหนักสีดำจนทั่วแล้วเก็บ เข้าตู้ปัมรักษานานอย่างน้อย ๘ ชั่วโมง จึงจะนำมาระบายสีต่างๆ ตามต้องการ การระบายจะต้อง คำนึงถึงพื้นผิว และสีที่สว่างสดใส หรือเข้มด้วย หากต้องการสีที่สว่างสดใส จะต้องระบายสีให้ หนากว่าส่วนที่ต้องการเป็นน้ำหนักเข้มเพราะจะต้องมีการขัดปรับผิวหน้าของภาพออกให้เรียบเสมอกันในภายหลัง เมื่อระบายสีเสร็จทั้งภาพแล้วเอาเข้าตู้ปัมรักเพื่อให้สีแห้งประมาณอย่างน้อย ๘ ชั่วโมง

.....
 นำมาทากรักปิดแผ่นเงินเปลว โดยการทายางรักในส่วนที่ต้องการปิดแผ่นเงินเปลว แล้วใช้กระดาษ
 สาคับเอาส่วนที่เกินออกทิ้งไว้ให้ยางรักมีความเหนียวพอที่จะปิดเงินเปลวได้ ประมาณ ๓ - ๕ ชั่วโมง
 และสามารถปิดแผ่นเงินเปลวทับสีต่างๆ ที่ระบายได้ ทิ้งไว้ให้แห้งจึงจะนำไปทาเคลือบผิวหน้าของ
 ภาพทั้งหมดด้วยยางรักใสอีกครั้งหนึ่ง

การทำเคลือบภาพ

ก่อนจะทำเคลือบผิวหน้าภาพด้วยยางรักใสจะต้องล้างทำความสะอาดผิวหน้าภาพด้วยน้ำสบู่จึง
 จะทายางรักใสทับผิวหน้าด้วยแปรงทายางรักที่มีความอ่อนนุ่มและละเอียดอ่อน ส่วนใหญ่นิยมใช้
 แปรงที่ทำจากเส้นผมคน การทายางรักใสจะต้องทำให้เรียบสม่ำเสมอ เก็บเข้าตู้บ่มรักที่มีน้ำให้
 ความชื้น ผิวหน้ายางรักจะแห้งประมาณ ๓ - ๕ วัน และจะแห้งสนิทประมาณ ๑ เดือน จึงจะนำ
 มาขัดผิวหน้าชั้นแรกได้ ในขั้นตอนการเคลือบนี้ สีของยางรักใสจะปิดทับสีเงินให้กลายเป็นสีทอง

การขัดผิวหน้าของภาพ

ขั้นตอนการขัด จะมี ๔ ขั้นตอน คือ

๑. ขัดเพื่อปรับผิวให้เรียบ ใช้กระดาษทรายน้ำละเอียดเบอร์ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ โดยจะต้องขัด
 เอาส่วนที่นูนมาก ๆ ออกก่อนและไม่ควรขัดทั้งแผ่นพร้อม ๆ กัน และจะต้องใช้กระดาษทรายหุ้มไม้ที่
 ลบมุมหน้าไม้ทั้ง ๒ ด้าน แล้วขัดหมุนวนเป็นวงกลม

๒. ขัดเพื่อเอารายละเอียดในพื้นที่ต่างๆ โดยใช้กระดาษทรายเก่าๆ ที่ผ่านการใช้งานแล้ว
 ขีดออกอย่างช้าๆ โดยจะต้องเก็บขอบของภาพไว้ขัดทีหลัง เนื่องจากบริเวณของขอบภาพจะเปราะ
 บาง แตกร่อนออกได้

๓. ขัดเอาพื้นผิวและน้ำหนก ถ้าหากมีเทคนิคเปลือกไขผสมอยู่ด้วยให้ใช้กระดาษทรายเบอร์
 ๔,๐๐๐ - ๕๐๐ ขัดก่อน แล้วตามด้วยเบอร์ละเอียด ๘๐๐ - ๑,๐๐๐

๔. การขัดให้เป็นเงามันวาว โดยใช้กระดาษทรายเบอร์ ๑,๐๐๐ ที่ผ่านการใช้งานแล้ว ขัดให้
 เป็นภาพขึ้นเงามันวาว

การขัดเคลือบผิวหน้าภาพ

ใช้กระดาษทรายเก่าปรับแต่งผิวที่ต้องการแก้ไข และสังเกตส่วนที่ถูกขัดออกไปมากจนเหลือสีบาง ๆ
 เพื่อจะได้หลีกเลี่ยงไม่ลงน้ำหนกมือมากในขณะที่ขัดมัน เพราะจะทำให้พื้นผิวและสีหมดไป ใช้ผง
 ถ่านละเอียดหรือผงถ่านคาร์บอนสำหรับเขียนภาพโรยลงบนผิวภาพให้ทั่ว ใช้ฝ่ามือฝนให้ทั่วทั้งภาพ
 จนผิวของภาพขึ้นมัน ในขั้นตอนนี้ ถ้าหากเป็นชิ้นงานขนาดใหญ่ สามารถขัดด้วยเครื่องมือมอเตอร์
 ขัดรอบตัวได้ หรือใช้หนังสือตัวฟอกนิ่ม ๆ ขัดแทนมือได้เช่นกัน นำไปล้างน้ำสบู่ให้ผงถ่านออกให้หมด
 แล้วใช้ผงแมงกานีสและผงสนิมเหล็ก ขัดด้วยวิธีเดิมอีก ๒ ครั้งล้างทำความสะอาดด้วยน้ำสบู่ และ

.....
เคลือบด้วยน้ำยาเคลือบ (WAX) เพื่อให้ภาพขึ้นมันเป็นเงาเสมอกัน จะได้ภาพเขียนจิตรกรรมรัก
สีแบบเวียดนามที่เป็นเอกลักษณ์

จะเห็นได้ว่า กระบวนการเขียนภาพจิตรกรรมรักสีแบบเวียดนามที่ยังคงรักษาวิธีแบบดั้งเดิม มี
ความสลับซับซ้อนละเอียดพิถีพิถันทุกกระบวนการ ใช้เวลาในการทำงานแต่ละชิ้นที่ยาวนานด้วย
ความมานะอดทนของศิลปิน การยึดมั่นในมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของเขาที่ไม่ให้สูญหาย ทำให้
ผลงานของเขามีคุณค่า มีราคา เป็นที่หมายปองของนักสะสมศิลปะประเภทนี้เป็นอย่างมาก

กรรมวิธีการเขียนรักสีนี้ คือมรดกทางศิลปวัฒนธรรมร่วมเทคนิคกระบวนการเดียวกันทั้ง
ภูมิภาคเอเชีย อาจเรียกได้ว่า เป็นเทคนิคการเขียนสีน้ำมันแบบดั้งเดิมของเอเชียที่มีการรับเอา
ต้นแบบวิธีการมาจากแหล่งเดียวกันคือ ประเทศจีน แล้วแต่ประเทศนำไปใช้ และมีรายละเอียด
ปลีกย่อยที่แตกต่างกันไปแต่ละประเทศ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตน แต่ในประเทศเวียดนามซึ่งเป็น
ประเทศที่เคยตกเป็นเมืองภายใต้อาณานิคมของฝรั่งเศส เคยทำสงครามสู้รบกับอเมริกา หรือแม้
กระทั่งสู้รบกันเองระหว่างชนชาติที่มีความคิดแตกต่างกันทางการปกครอง ใช้ระยะเวลาการต่อสู้ที่
ยาวนาน แต่ชนในชาติยังคงรักษาสืบทอดมรดกทางศิลปวัฒนธรรมเอาไว้ได้เป็นอย่างดี และ
สามารถพัฒนารูปแบบเป็นศิลปกรรมร่วมสมัยได้

ในทางกลับกัน ประเทศไทยก็มีงานจิตรกรรมรักสีแบบไทยที่เรียกกันว่า ลายกำมะลอ ซึ่งได้
รับอิทธิพลจากประเทศจีนมาตั้งแต่ครั้งสมัยอยุธยาเป็นราชธานี มีการสร้างสรรค์สืบทอดพัฒนารูป
แบบจนเป็นเอกลักษณ์แบบไทยแท้ๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึง
รัชกาลที่ ๕ ศิลปะแขนงนี้ค่อยๆ ถูกกลืนและทอดทิ้งจนหมดไป ไม่มีผู้รู้ หรืออธิบาย
กระบวนการทำที่แท้จริงได้ในปัจจุบัน ทั้งๆ ที่ประเทศไทยภาคภูมิใจกันหนักหนาว่าเราไม่เคยตก
เป็นเมืองขึ้นของประเทศนักล่าอาณานิคมชนชาติใด หรือว่าเราตกเป็นเมืองขึ้นของนักล่าอาณานิคม
ทางศิลปวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ยังไม่สามารถที่จะกอบกู้ชาติได้เลย

**จากนี้ไปไม่ว่าท่านจะอยู่ที่ไหนบนโลก
(ที่มีอินเทอร์เน็ต) ท่านจะไม่พลาด
วารสารช่างศิลป์อีกต่อไป ดาวน์โหลด
วารสารช่างศิลป์ฉบับออนไลน์ได้ที่
www.cfa.bpi.ac.th**

วิทยาลัยช่างศิลป์ 281 หมู่ 2 ถนนถลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520 โทร : 02324002-4, โทรสาร : 023264013, URL : www.cfa.bpi.ac.th, E-mail : cfa@bpi.ac.th